

Nieuwe vondsten van zeldzame planten in Nederland in 1962

S. J. VAN OOSTSTROOM en TH. J. REICHGELT.

(Rijksherbarium, Leiden)

De hier volgende lijst bevat behalve opgaven van nieuwe vondsten van zeldzame soorten ook een aantal merkwaardige vindplaatsen van minder zeldzame.

De volgende afkortingen zijn gebruikt voor de namen van vaak in de lijst voorkomende vindsters: (B.) voor Prof. Dr. D. Bakker te Haren, Gr.; (Bo.) voor J. Bolman te Amsterdam; (Cl.) voor E. W. Clason te Groningen; (M.T.J.) voor M. T. Jansen te Veenendaal; (de J.) voor Prof. Dr. S. E. de Jongh te Leiden; (K.) voor J. H. Kern te Leiden; (de Kl.) voor J. A. E. de Kleuver te Veenendaal; (v.O.) voor Dr. S. J. van Ooststroom te Oegstgeest; (v.d.P.) voor D. T. E. van der Ploeg te Sneek; (R.) voor Th. J. Reichgelt te Leiden; (S.) voor S. Segal te Amsterdam; (Unio) voor Excursie van de Commissie voor het Floristisch Onderzoek van Nederland; (de V.) voor A. de Visser te St.-Laurens; (v.d.V.) voor E. E. van der Voo te Linschoten.

Vondsten van adventieven zijn met adv. aangeduid; die van verwilderde planten met verw.

Als steeds houden de samenstellers van de lijst zich aanbevolen voor toezending van materiaal en opgaven van vindplaatsen aan het adres: Rijksherbarium, afd. Nederland, Nonnensteeg 1, Leiden.

Lycopodium complanatum L. var. *chamaecyparissus* (A.Br.) Döll; heideveld tussen Hooghalen en Heikersmilde (Cl.).

Asplenium adiantum-nigrum L.; Enkhuizen, op muur (S.).

Ceterach officinarum DC.; Harmelen, op muurtje (P. de Mol en J. Kortselius).

Cyrtomium falcatum (L.f.) Presl; Utrecht, wallekant, verw., 1961 (S.).

Dryopteris linnaeana C.Ch.; Maastricht, wallekant, 1960 (S.).

Osmunda regalis L.; Oostkapelle, duinen (de V.).

Polygonum patulum Bieb. subsp. *kitaibelianum* (Sadl.) A. & G.; Woerden, baggerstortterrein, adv. (v.d.V.).

Polygonum pensylvanicum L.; Almelo, Dollengoor, bij graansilo, adv., 1961 (R. G. Hoff).

Rumex dentatus L.; Grevenbicht, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).

Rumex triangulivalvis (Dans.) Rech. f.; Wageningen, bij de haven, adv. (de Kl.).

Atriplex glabriuscula Edmondst.; Wissekerke, strand (de V.).

Chenopodium vulvaria L.; Bemelerberg (A. Touw).

Corispermum leptopterum (Aschrs.) Iljin (*C. hyssopifolium* auct.); Beemster, adv. (J. Akkerman en W. Porte).

Kochia scoparia (L.) Schrad.; Beemster, adv. (J. Akkerman en W. Porte).

Salsola kali L. var. *tenuifolia* Tausch; Beemster, adv. (J. Akkerman en W. Porte).

Amaranthus hybridus L.; Oosterwolde,

- stortterrein, adv., 1961 (J. F. Neve).
Amaranthus palmeri S. Wats.; als voren.
Amaranthus thunbergii Moq.; Itteren, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
Amaranthus standleyanus Parodi ex Covas (*A. vulgarissimus* auct., non Spengazz.); stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, adv. (M.T.J. en v.d.P.).
Gypsophila elegans Bieb.; Oosterwolde, stortterrein, adv. (J. F. Neve).
Silene armeria L.; als voren; Prnisenbeek, 1961 (C. van Alphen).
Silene gallica L.; Amerongen, adv. (de Kl.).
Stellaria media (L.) Vill., met purper gevlekte bladen; Doornspijk (Prof. Dr. Ir. J. L. van Soest).
Vaccaria pyramidata Med.; Bennekom, adv. (H. N. Leys).
Euphorbia uralensis Fisch. ex Link; De Bilt, verlaten volkstuintcomplex, adv. (P. A. Florschütz); duinen Amsterdamse Waterleiding bij de Oranjekom, adv. (K., v.O. en R.).
Ricinus communis L.; Terschelling, vloedmerk op strand, adv. (A. H. J. Freijssen); Haamstede, Verklikkerstrand, '61, adv. (J. Viergever); tussen Westenschouwen en de vuurtoren van Haamstede, adv. (exc. N.J.N., afd. Schouwen).
Callitriche hermaphrodita L.; Tienhoven, Utr. (E. C. J. Ott).
Delphinium ajacis L.; Wageningen, bij de haven, adv. (de Kl.).
Nigella damascena L.; Ochten, uiterwaard, adv. (de Kl.).
Ceratophyllum submersum L.; Hoogwatum, N van Delfzijl, in veedrinkdobbe (Cl.); Garnswerd, ten O van het Reitdiep, aan de weg naar Winsum, in veedrinkdobbe en sloot (Cl.); ten W van Hornhuizen, in gracht van boerderij (Cl.); Kimsward, Fr., Bidlersfaert (v.d. P.).
Fumaria boraei Jord., aan de weg Doetinchem-Zeddam, adv. (W. Anema); Vierlingsbeek, bij station, adv. (A. Touw).
Camelina sativa (L.) Crantz; Rhenen, bij loswal, adv., 1960 (de Kl.); Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
Cardamine amara L. f. *lilacina* Beck; Losser, de Aust, Bloemenbeek (J. J. Kleuver).
Cardaminopsis arenosa (L.) Hayek; Breezand, afsluitdijk, adv. (v.d.P.).
Crambe maritima L.; Westenschouwen, strand, 1960 (J. Viergever); Wissekerke, vloedmerk bij Anna Frisopolder (de V.).
Eruca vesicaria (L.) Cav.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.); id., bij station Sloterdijk, adv. (A. S. Troelstra).
Erysimum repandum L.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
Hesperis matronalis L.; duinen Amsterdamse Waterleiding bij Vogelenzang, adv. (K., v.O. en R.).
Hirschfeldia incana (L.) Lagrèze-Fossat; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.); Itteren, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
Iberis umbellata L.; Elst, Utr., verw. (de Kl.).
Lepidium bonariense L. var. *dillenianum* Thell.; 's-Gravenhage, adv. (Prof. Dr. Ir. J. L. van Soest).
Lepidium neglectum Thell.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
Nasturtium officinale R.Br.; plaat in het IJsselmeer in de bocht van Molkwerum (v.d.P.).
Rorippa austriaca (Crantz) Besser; Ois-

- terwijk, wegrand, adv. (Dr. R. C. Bakhuizen van den Brink).
- Elatine hexandra* (Lapierre) DC.; Voorthuizen, Grijze veen (Dr. F. M. Muller).
- Viola canina* L. $\times$ *V. stagnina* Kit. (*V. $\times$ ritschliana* W. Beck.); aan de spoorlijn Zutphen-Deventer bij post 21 (H. Hietbrink).
- Ribes alpinum* L.; Goirle, landgoed Gorp-Rovert, 1961, verw. (C. van Alphen).
- Fragaria moschata* Duch.; Hemmen, Betuwe, kasteelbos (M.T.J.); Echteld, de Weyenburg (id.).
- Potentilla recta* L.; Zeddum, adv. (E. C. H. Kolvoort).
- Potentilla supina* L.; Leiden, adv. (de J.).
- Rosa dumalis* Bechst. var. *afzeliana* (Fr.) Boulenger; Ter Apel, westrand Meebos (B.); Lunteren, Goudsberg (M.T.J.); Rhenen, Oude Veense Grintweg (id.); Amerongen, Overberg, langs sloot (id.); Grote Geest tussen Linden en Gassel, N-Br. (A. Touw).
- Rosa rugosa* Thunb.; Emmerschans, verlaten zandafgraving, verw. (de Kl.).
- Spiraea douglasii* Hook.; Wijntjeterp, verw. (J. F. Neve).
- Spiraea salicifolia* L.; Weerdinge, verw. (de Kl.).
- Glycine soja* (L.) Sieb. & Zucc.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
- Lathyrus hirsutus* L.; duinen Amsterdamse Waterleiding bij de Oranjekom, adv. (v.O.).
- Medicago arabica* (L.) Huds.; Rhenen, bij loswal, adv. (de Kl.).
- Medicago polymorpha* L. var. *apiculata* (Willd.) Van Ooststr. & Reichg.; Wageningen, adv. (M.T.J. en v.d.P.).
- Melilotus indicus* (L.) All.; Woerden, baggerstortterrein, adv. (v.d.V.).
- Trifolium alexandrinum* L.; Wissekerke, dam door het Veerse gat, wegberm, adv. of verw. (de V.); Kapelle, Z., wegberm, adv. of verw. (id.).
- Vicia lutea* L.; duinen Amsterdamse Waterleiding bij Oranjekom, adv. (v.O.).
- Epilobium adenocaulon* Hausskn.; Drijber, Dr., V.A.M.-terrein, adv. (C. W. van Epenhuyzen).
- Epilobium angustifolium* L., met witte bloemen; Landsrade, Z.L., 1961 (A. S. Troelstra).
- Epilobium inornatum* Melville; Rotterdam, heemtuin in Park Westzeedijk, verw.; Kethel, heemtuin van het Beatrixpark, verw. (beide J. R. Marquart).
- Abutilon theophrasti* Med.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.); Woerden, baggerstortterrein, adv. (v.d.V.).
- Althaea hirsuta* L.; Oegstgeest, adv. (Dr. D. de Visser Smits).
- Hibiscus trionum* L.; Middelburg, in tuin, adv. (de V.).
- Geranium carolinianum* L.; Ede, adv. (M. T.J. en R.).
- Geranium pratense* L.; Veenendaal, fort De Schalm, verw. (de Kl.).
- Impatiens glandulifera* Royle; Haren, Gr., westrand Noordlaarderbos, verw. (T. Brakema).
- Impatiens parviflora* DC.; Drijber, Dr., V.A.M.-terrein, adv. (C. W. van Epenhuyzen); Swalmen, bij station, adv. (A. Touw).
- Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.; Heelsum, Noordberg, verw. (A. Touw); Schaesberg, zuidzijde spoorhelling Maas-tricht-Valkenburg, verw. (id.).
- Ammi majus* L.; Ede, adv., 1961 (Dr. F. M. Muller); Amerongen, Veerweg, adv. (de Kl.).
- Angelica archangelica* L.; Tienhoven, Z.-Holl., bij het veer (Unio).
- Apium repens* (Jacq.) Rchb. f.; Zuiddorpe, in laag weiland, 1961 (de V.).

- Bifora radians* Bieb.; duinen Amsterdamse Waterleiding, bij het Vinkenveld, adv. (J. van der Zwaal).
- Ridolfia segetum* (L.) Moris; Rotterdam, handelsterrein bij Schiehaven, adv. (de J., K. en R.).
- Lysimachia nemorum* L.; Lieveren, Dr., Noerdbos (B.).
- Trientalis europaea* L.; Boskoop, Proefstation voor de Boomkwekerij, adv., afkomstig van boomkwekerij te Linswege, Duitsland (Ir. F. Schneider).
- Cuscuta epithymum* (L.) L.; Nijmegen, in cacteeënkwekerij, op Echinopsis spec. (Planteziektenkundige Dienst).
- Polemonium caeruleum* L.; stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, verw. of adv. (M.T.J. en v.d.P.).
- Phacelia tanacetifolia* Benth.; Dordrecht, ruderaal terrein, adv. (Mr. Dr. Z. J. de Langen).
- Pentaglottis sempervirens* (L.) Tausch ex Bailey; Rhenen, adv. (de Kl.).
- Symphytum asperum* Lepech.; Amsterdam-Z., ruig terrein, adv. (Dr. W. Kruyt).
- Symphytum asperum* Lepech. $\times$ *S. officinale* L. (*S. $\times$ uplandicum* Nyman); tussen Ingber en Gulpen, wegrand, adv. (A. Touw).
- Nicandra physalodes* (L.) Gaertn.; Grevenbicht, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Nicotiana alata* Link & Otto $\times$ *N. forgetiana* Hemsl. (*N. $\times$ sanderae* Sander); Oosterwolde, stortterrein, verw. (J. F. Neve).
- Solanum nigrum* L. subsp. *schultesii* (Opiz) Wessely; Ochten, Waaloever bij veerdam (Dr. F. M. Muller).
- Solanum nitidibaccatum* Bitter; Amerongen, loswal, adv. (de Kl.).
- Linaria cymbalaria* (L.) Mill., met witte bloemen; Amersfoort, op muur van bolwerk (B. J. J. R. Walrecht); Heusden, op muur aan de Maas (A. S. Troelstra).
- Linaria repens* (L.) Mill.; tussen Arnhem en Zevenaar, aan Rijksweg, adv. (R. J. Sanders).
- Pedicularis sylvatica* L., met witte bloemen; tussen Spier en Wijster, Dr. (A. S. Troelstra).
- Veronica agrestis* L., met rose bloemen; Brouwershaven, moestuin (de V.).
- Veronica longifolia* L.; Noordoostpolder, bij Creil (A. C. Boer).
- Veronica montana* L.; Leek, Gr., Nienoord (B.).
- Orobanche lutea* Baumg.; Achthoven bij Lexmond, op rivierduin (de J., M. C. Schakel en Dr. A. G. de Wilde).
- Lamium purpureum* L., met witte bloemen; Doetinchem (W. Anema).
- Mentha aquatica* L. $\times$ *M. spicata* L. (*M. $\times$ piperita* L.); Lunteren, afgraving Goudsberg, wegrand (M.T.J.).
- Mentha spicata* L.; Nieuwvliet, langs sloot, dijk St. Annapolder (de V.).
- Nepeta mussinii* Spreng. $\times$ *N. nepetella* L. (*N. $\times$ faassenii* Bergm.); Rhenen, wegberm, verw. (de Kl.).
- Stachys palustris* L., met witte bloemen; Nieuw-Weerdinge, langs het Weerdingerkanaal (de Kl.).
- Gentiana pneumonanthe* L., met bijna witte bloemen; heide bij de Makkumerplas, Z van Beilen (A. S. Troelstra).
- Asperula arvensis* L.; Herveld (C. J. Tieleman); Amsterdam, Oostzanergat (J. Schoute).
- Ambrosia artemisiifolia* L.; Sas van Gent, kanaalkade, adv. (de V.).
- Ambrosia trifida* L.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
- Anthemis tinctoria* L.; stortterrein tussen Wartena en Eernewoude, adv. (v.d.P.).
- Arctium tomentosum* Mill.; Rozendaal, Gld., langs bospad, adv. (E. C. H. Kolvoort).

- Artemisia biennis* Willd.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
- Artemisia dracunculus* L.; als voren.
- Aster tripolium* L.; Azewijn, gem. Bergh, Gld., kleiput (W. Anema).
- Bidens frondosus* L.; Drijber, Dr., V.A.M.-terrein, adv. (C. W. van Epenhuyzen).
- Carduus crispus* L. $\times$ *C. nutans* L. (*C. $\times$ polyacanthus* Schleich.); Wageningen, bij de haven (M.T.J.).
- Carduus nutans* L. subsp. *macrocephalus* (Desf.) Gugler; Oost-Flevoland, Roggebot, adv., 1961 (B.).
- Centaurea melitensis* L.; Amerongen, veerweg, adv. (de Kl.).
- Centaurea solstitialis* L.; Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
- Chrysanthemum serotinum* L.; Oosterwolde, stortterrein, verw. (J. F. Neve).
- Echinops commutatus* Juratzka; Scherpenzeel, slootkant bij Lambalgen, verw. (de Kl.).
- Hieracium aurantiacum* L.; Noordoostpolder, bij Creil, adv. of verw. (A. C. Boer); Kesteren, wegberm, adv. of verw. (de Kl.).
- Hieracium caespitosum* Dum. $\times$ *H. pilosella* L. (*H. $\times$ flagellare* Willd.); tussen Norg en Donderen, wegrand (B.).
- Iva xanthiifolia* (Fresen.) Nutt.; Almelo, Dollengoor, bij graansilo, adv. (R. G. Hoff); Amsterdam-W., bij graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.).
- Picris echioides* L.; Itteren, grintgroeve aan de Maas, adv. (K., v.O. en R.).
- Senecio squalidus* L.; Rotterdam, bij graansilo St. Job, adv. (de J., K. en R.).
- Siegesbeckia orientalis* L.; Huizen, N-Holl., op boerenerf, adv. (G. J. N. Meijer).
- Silybum marianum* (L.) Gaertn.; Amerongen, loswal bij het veer, adv. (de Kl.).
- Verbesina encelioides* (Cav.) Benth. & Hook. var. *exauriculata* (Robins.) Greenm.; Almelo, Dollengoor, bij graansilo, adv. (R. G. Hoff en C. Smeenk).
- Elodea nuttallii* (Planch.) St. John; Lienen, bij steenfabriek (M.T.J. en v.d.P.); zuidelijk deel van de overlaat bij het Bosscherveld, N van Maastricht, 1961 (P. L. Marquet).
- Vallisneria spiralis* L.; zuidelijk deel van de overlaat bij het Bosscherveld, N van Maastricht, 1961 (P. L. Marquet).
- Allium zebdanense* Boiss. & Noë; Breukelen, Gunterstein, verw. (C. Sipkes); Oostvoorne, wegrand bij de Mildenburg, verw. of adv. (A. D. L. Akkermans en W. Dortmond).
- Polygonatum multiflorum* (L.) All. $\times$ *P. odoratum* (Mill.) Druce (*P. $\times$ hybridum* Brügger); Lunteren, zandafgraving Goudsberg, waarsch. verw. (M.T.J.); Maarsbergen, 1949 (W. Vink).
- Juncus capitatus* C. E. Weig.; Nieuwkuik, afgraving (Chr. G. van Leeuwen).
- Carex appropinquata* Schum.; Baexum, L., Leveroy, in elzenbroek (Dr. V. Westhoff).
- Carex demissa* Hornem. $\times$ *C. hostiana* D C. (*C. $\times$ fulva* Good.); Wijnjeterp, vochtige hei (v.d.P.); Akkrum, blauwgrasland (v.d.P.).
- Carex diandra* Schrank; Schiermonnikoog, duinmoeras (B.); Piaam, Kooiwaard (v.d.P.); Laaksum, Mokkebank (M. Baaijens, G. de Jong en v.d.P.).
- Carex elongata* L.; Bruntinge, gem. Westerbork (Dr. J. J. Barkman).
- Carex lasiocarpa* Ehrh. $\times$ *C. riparia* Curt. (*C. $\times$ evoluta* Hartm.); Wijnjeterp, poeltje in Staatsbos (v.d.P.).
- Scirpus planifolius* Grimm; weiland tussen Axel en Zuiddorpe (de V.).
- Scirpus rufus* (Huds.) Schrad.; Goeree, Kwade Hoek (Dr. Ir. F. Hekker).
- Brachypodium distachyon* (L.) P.B.; Wageningen, aan de haven, adv. (M.T.J.).

- Catapodium marinum* (L.) Hubbard;
Westkapelle, zeedijk (de V.); Cad-
zand, aan de kust bij paal 10 (id.).
- Dactylis polygama* Horvat.; Linschoten,
Linschoterbos (Unio); Harmelen, Vij-
verbos (id.); Woerden, Boschlust (id.).
- Hordeum asperum* Degen; Leiden, adv.
(de J.).
- Hordeum jubatum* L.; Amsterdam-W., bij
graanoverslagbedrijf, adv. (Bo.); Woer-
den, baggerstortterrein, adv. (v.d.V.);
Dreischor, ruderaal zilt terrein in afge-
sloten Dijkwater, adv. (de V.); Ouwer-
kerk, Zeel., in krekengebied, adv. (S.
J. Braaksma).
- Hordeum marinum* Huds. subsp. *marinum*;
Itteren, grintgroeve aan de Maas, adv.
(K., v.O. en R.).
- Phalaris arundinacea* L. var. *picta* L.; Em-
men, langs spoorlijn, verw. (de Kl.).
- Phalaris canariensis* L. var. *villosula* J. &
W.; Amsterdam-W., bij graanoverslag-
bedrijf, adv. (Bo.).
- Phalaris minor* Retz.; Amerongen, loswal
bij het veer, adv. (de Kl.).
- Phalaris paradoxa* L. var. *praemorsa* Coss.
& Dur.; Kapelle, Zeel., in boomgaard,
adv. (de V.).
- Orchis maculata* L., met witte bloemen
zonder enige tekening; Veenendaal,
Meeuwenkampje (de Kl.).
- Typha angustifolia* L. $\times$ *T. latifolia* L.
(*T. \times glauca* Godr.); Kesteren, Oude
Rijn bij de Schuylenburg (de Kl.).

Nieuwe plantesoorten in Nederland gevonden in 1962

S. J. VAN OOSTSTROOM en TH. J. REICHGELT.

(Rijksherbarium, Leiden)

- Asplenium adiantum-nigrum* L. $\times$ *A. ruta-*
muraria L. (fam. Polypodiaceae); Enk-
huizen, op muur, okt. 1961 (S. Segal).
Een exemplaar van deze bastaard werd
op genoemde muur aangetroffen, samen
met talrijke exemplaren van *A. ruta-*
muraria en één enkele plant van *A.*
adiantum-nigrum. De vondst is door de
vinder uitvoerig vermeld in *Gorteria* 1,
1962, p. 56-59.
- Dryopteris tavelii* Rothm. (fam. Polypo-
diaceae). Deze varen blijkt volgens
onderzoekingen van Dr. A. Lawalrée
(Brussel) en S. Segal (Amsterdam) op
enige plaatsen in ons land gevonden te
zijn. De oudste vondst dateert van
1874: Park Het Loo bij Apeldoorn (H.
J. Kok Ankersmit). Andere vindplaat-
sen zijn: Geulem, 1929 (A. de Wever),
Schweibergbos, Z-Limb., 1961 (S.
Segal) en tussen Epen en Vylen, 1962
(J. E. de Langhe en H. Vannerom).
Een exemplaar, aangetroffen bij Win-
terswijk, in het bos ten Z van de steen-
groeve, 1940 (S. J. van Ooststroom)
zou misschien *D. filix-mas* $\times$ *D. tavelii*
kunnen zijn. Voor nadere gegevens zie
het artikel van Dr. Lawalrée in *Gorteria*
1, 1963, p. 111-112 en dat van Segal
in hetzelfde tijdschrift 1, 1963, p. 121-
128.
- Polygonum maritimum* L. (fam. Polygona-